

Franz Kafka: Ukrainisch

ФРАНЦ КАФКА: ХРОНІКА 1924 (Шарлотта Шпітцер)

БЕРЛІН

Початок січня: Франк Кафка живе з Дорою Діамант в Берлін-Штегліц на Грюневальдштрассе. Зима в часи інфляції морозна, коли в пари закінчується спирт, вони розігрівають собі їжу над недогарками свічок. Здоров'я Кафки помітно погіршується, переважно він лежить у ліжку, здоланий лихоманкою.

Кінець січня: У гості приходять Макс Брод. Кафка читає йому вголос уривки з «Нори».

1-ше лютого: Кафка і Дора Діамант переїзять у Берлін-Целендорф на Гайднштрассе. Кафка ослабкий і неспроможний допомагати з переселенням. До нової квартири його доводиться перевозити машиною.

На початку лютого хворого навідує декламатор Людвіг Гардт, який включив до своєї програми також і тексти Кафки.

У середині лютого родина Кафки посилає його дядька Зіґфріда Льові в Берлін – перевірити, як насправді ведеться хворому. Льові наполягає на тому, що Кафку слід доправити в санаторій.

На початку березня здоров'я Кафки настільки занепадає, що Дора Діамант змушена викликати доктора Нелькена – знайомого їй лікаря з єврейської лікарні в Берліні. Занепокоєний станом Кафки, той може призначити лише симптоматичні засоби. Кафка дарує лікареві книжку про Рембрандта, щоб розрахуватися за його послуги.

ПРАГА

17 березня Кафка повертається до Праги в супроводі Макса Брода. Дора Діамант лишається в Берліні. Кафка знову живе з батьками в «Будинку Оппельта», що на Староміській площі. Там, глибоко пригнічений ситуацією з проживанням, він розмірковує, до якого санаторію податися, й працює над останнім своїм оповіданням – «Співачка Жозефіна, або мишачий народ».

Приблизно 20 березня у Кафки починаються проблеми з ковтанням. Підозрюється туберкульоз гортані.

ОРТМАН/ПЕРНІЦ

На початку квітня Кафка потрапляє до санаторію «Вінервальд», який спеціалізується на захворюваннях легень і має дуже схвальні відгуки.

Дещо пізніше з Берліна прибуває Дора Діамант і оселяється в кімнаті на сусідній фермі. У листівці Максіві Броду вона відзначає: «Стан вкрай, вкрай серйозний». Аналізи підтверджують підозру на гортанний туберкульоз, лікарі радять терміновий переїзд до Відня.

ВІДЕНЬ

10 квітня, в дощ і зливу, Кафку чотири години транспортують у відкритій машині до Відня. Дора Діамант дбає про нього впродовж усієї поїздки.

У ларингологічній клініці професора Маркуса Гайєка Кафку вирішують покласти в лікарняній палаті з іншими хворими. Для оперативного втручання загальний стан пацієнта ослабкий: він важить менше 50 кг разом із одягом.

У середині квітня до Кафки приїжджають його шваґро Карл Германн та Фелікс Велч. Франц Верфель надсилає йому троянди та свій новий роман про Верді. Призначені відвідини так і не відбудуться.

У палаті постійно вмирають пацієнти, врешті помирає також і Йозеф Шраммель, місцевий чоботар, хворий, як і Кафка, на гортанний туберкульоз. Жах від вигляду цієї смерті підштовхує Кафку, попри настійливі рекомендації лікарів, наполягати на тому, щоб полишити клініку.

КІРЛІНГ

19 квітня Кафка отримує кімнату з балконом і видом на сад у санаторії доктора Гоффманна в Кірлінгу, що під Клостернойбургом. Дора переїжджає в гостьову кімнату, їй дозволяється готувати для хворого. Кафка, якому прописали мовчання, тепер спілкується переважно за допомогою невеликих заміток, так званих «розмовних листків». У ранковому випускові «Прагер Прессе» з'являється «Розсіяний погляд на вулицю».

20 квітня Кафка виходить на свою останню прогулянку. Того ж дня з'являються два оповідання: «Маленька жінка» у «Прагер Тагеблатт» та «Співачка Жозефіна, або мишачий народ» у великодньому номері «Прагер Прессе».

Приблизно в цей час Кафка просить руки Дори Діамант і після її радісної згоди негайно пише лист її батькові. (У травні прийде відмова, яку Кафка прийме з тяжким серцем. Він так і не одружиться зі своєю партнеркою).

Кафкою опікуються, крім лікарів санаторію, також професор Гайек та багато інших, переважно віденських, спеціалістів, серед них Норберт Глас, прибічник антропософії, якому Кафка довіряє найбільше.

Згідно з діагнозом, повідомленим Дорі Діамант, Кафці залишилося жити ще щонайдовше три місяці.

Приблизно 6 травня в Кірлінг приїздить Роберт Клопшток, угорський студент медицини, з яким Кафка познайомився в 1921 році на одній із санаторійних прогулянок у Високих Татрах, щоб допомогти Дорі Діамант у догляді за хворим. Оттла, наймолодша сестра Кафки, востаннє навідує брата, за кілька днів до нього приходять його швагрю Карл Германн та дядько Зігфрід Льові.

У середині травня до Кірлінга приїздить Макс Брод. Це остання зустріч друзів.

20 травня Кафка пише в останній листівці Максіві Броду: «Дякую за все!».

2 червня Кафка просить батьків у своєму останньому листі не приїздити для його відвідин.

Лист дописує Дора Діамант, бо хворий для цього занадто виснажений. Того ж дня він іще працює над правками до збірки новел «Голодомайстер».

3 червня близько обіду Кафка помирає. Тіло перевозять до Праги. Дора Діамант та Роберт Клопшток їдуть у тому ж потязі.

У багатьох газетах з'являються некрологи, складені його друзями Максом Бродом, Оскаром Баумом та Феліксом Велчем, а також Міленою Єсенською, Антоном Кугом та Ервіном Роллетом. Публікується проза: «Несподівана прогулянка», «Рішення», «Нещастя нежонатого», «Перед законом» та «Клопіт господаря будинку».

11 червня відбувається похорон на новому єврейському цвинтарі в Празі.

19 червня Макс Брод організовує поминки в аудиторії «Прагер Бюне».

17 липня «Вельтбюне» друкує заповіт Кафки, наданий Максом Бродом.

Наприкінці серпня в берлінському видавництві «Die Schmiede» публікують останню підготовану самим Кафкою книгу – «Голодомайстер. Чотири історії».